

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

30 січня 2020 р.

Київ

№ 63-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 28.01.2020 № 500-01/47-п та повідомлення про нову державну допомогу, надіслане листом Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради за реєстраційним номером у базі даних 24379 (вх. № 647-ПДД від 01.11.2019) та за реєстраційним номером у базі даних 25087 (вх. № 741-ПДД від 05.12.2019), щодо підтримки комунального підприємства «Ритуал» Бердянської міської ради, яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 24379 (вх. № 647-ПДД від 01.11.2019) Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Комітету від 14.11.2019 № 500-29/08-14802 Повідомлення було залишено без руху й надано тридцятиденний строк для усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (3) Листом за реєстраційним номером у базі даних 25087 (вх. № 741-ПДД від 05.12.2019) Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було надано запитувану інформацію.
Повідомлення прийнято до розгляду 05.12.2019.
- (4) Листом від 04.12.2019 № 2357 (далі – Лист 1) та від 20.01.2020 № 110 (вх. № 5-01/683 від 20.01.2020) (далі – Лист 2) Управлінням житлово-комунального

господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

2.1. Надавач допомоги

- (5) Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради (далі – Бердянська МР, Надавач) (71118, м. Бердянськ, Запорізька обл., пл. Єдності, 2, ідентифікаційний код юридичної особи 25969699).

2.2. Отримувач допомоги

- (6) Комунальне підприємство «Ритуал» Бердянської міської ради (далі – КП «Ритуал» Бердянської МР, Підприємство) (71100, м. Бердянськ, Запорізька обл., вул. Захисників України, буд. 36/27, ідентифікаційний код юридичної особи 32687696).

2.3. Мета (ціль) допомоги

- (7) Виконання комплексних заходів з утримання міських кладовищ у належному санітарному стані, організація поховань та впорядкування могил одиноких та невідомих громадян.

2.4. Очікуваний результат

- (8) Здійснення комплексного утримання міських кладовищ як об'єктів благоустрою міста: здійснення заходів, спрямованих на поліпшення технічного й санітарного стану території, покращення естетичного вигляду, гідне поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів.

2.5. Форма допомоги

- (9) Поточні трансфертні видатки.
- (10) Заходи Програм узгоджені з відповідними виконавчими органами в межах їх компетенції. Річний план використання бюджетних коштів затверджується в межах бюджетних призначень на кожний бюджетний рік.

2.6. Обсяг допомоги

- (11) 14 806 700 грн, з них по роках:
- 2020 рік – 4 598 200 грн;
  - 2021 рік – 4 929 300 грн;
  - 2022 рік – 5 279 200 грн.
- (12) Фінансування здійснюється за рахунок місцевих ресурсів – коштів місцевого бюджету Бердянської міської територіальної громади Запорізької області.

2.7. Підстава для надання допомоги

- (13) Проект рішення Бердянської міської ради «Про затвердження «Програми благоустрою та утримання кладовищ на 2020-2022 роки» (далі – Програма 1).

(14) Проект рішення Бердянської міської ради «Про затвердження Програми поховання невідомих та безрідних громадян на 2020-2022 роки» (далі – Програма 2).

2.8. Тривалість допомоги

(15) 01.01.2020 – 31.12.2022.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

(16) Відповідно до Повідомлення розроблення Програм обумовлено необхідністю здійснення комплексу заходів з утримання території міських кладовищ у належному санітарному стані, створення сприятливих умов для відвідування кладовищ мешканцями міста та догляду за місцями поховань своїх рідних та близьких, надання естетичного вигляду території кладовищ шляхом її озеленення, впорядкування могил одиноких та невідомих громадян, збереженням ритуальної атрибутики на місцях поховань, запобігання осквернення місць поховань, а також підтримування в належному стані об'єктів культурного благоустрою, які розташовані на кладовищах.

(17) Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, як передбачено пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.

(18) КП «Ритуал» Бердянської МР (згідно з Порядком функціонувань місць поховань в м. Бердянську, затвердженим рішенням Виконавчого комітету Бердянської міської ради від 14.05.2013 № 214) є спеціалізованим підприємством комунальної власності, створеним на підставі рішення Бердянської міської ради від 24.10.2002 № 36 та ритуальною службою в місті Бердянську.

(19) Відповідно до пункту 1.1 розділу 1 Статуту КП «Ритуал» Бердянської МР, затвердженого наказом Управління комунальної власності Бердянської міської ради № 42 від 22.04.2002 (далі – Статут), засновником КП «Ритуал» Бердянської МР є територіальна громада міста Бердянська, від імені якої виступає Бердянська МР. Майно Підприємства знаходиться у власності Бердянської МР.

(20) Відповідно до Повідомлення, у 2018 році КП «Ритуал» Бердянської МР на конкурсних засадах було визнано переможцем за результатами проведення тендерних процедур на поховання невідомих та безрідних громадян (ДК 021:2015 – 98370000-7 Поховання та супутні товари).

(21) Відповідно до Повідомлення у КП «Ритуал» БМР міста Бердянська відсутні конкуренти.

(22) У постійне користування КП «Ритуал» Бердянської МР відведено земельні ділянки для міських кладовищ, що перебувають у господарському віданні Підприємства (на підставі рішення Виконавчого комітету Бердянської міської ради від 14.05.2013 № 214) – кладовищ № 1, № 2.

(23) Відповідно до Статуту основними напрямками діяльності Підприємства є: утримання в належному стані кладовищ, діяльність з прибирання сміття та очищення територій,

роботи з благоустрою, забезпечення надання ритуальних послуг, організація поховання померлих, кремація і пов'язана з цим діяльність, інші види діяльності та послуги, не заборонені чинним законодавством.

(24) Відповідно до інформації Надавача фінансування спрямоване на задоволення потреб територіальної громади міста Бердянська щодо забезпечення достатнього рівня якості утримання міських кладовищ, гарантування належного поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невідомих трупів, достойне ставлення до тіла померлого, запобігання випадкам не поховання померлих.

(25) Відповідно до інформації, зазначеної у Листі 2, фінансування КП «Ритуал» Бердянської МР у розмірі 14 806 700 грн надається з міського бюджету та спрямовується для покриття витрат, таких як:

Заходи	2020 р.	2021 р.	2022 р.
Утримання та благоустрій міських кладовищ № 1, № 2 (оплата праці робітників кладовищ; комунальних послуг: електроенергія та водопостачання; збирання та вивезення сміття з території кладовищ; придбання паливно-мастильних матеріалів для роботи автотранспорту, що працює на роботах з благоустрою кладовищ; поетапне придбання та встановлення вказівників секторів та банерів тощо)	4 057 700 грн	4 349 900 грн	4 658 700 грн
Озеленення центральної клумби на кладовищі № 2 (закупівля саджанців квітів та кущів, ґрунту тощо)	20 000 грн	21 400 грн	23 000 грн
Поточний ремонт меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2 (закупівля цементу, фарби, білила, бетону тощо для щорічних ремонтних робіт зі збереження 15 меморіальних пам'ятників загальноміського значення, розташованих на території міських кладовищ, для забезпечення їх естетичного вигляду та безаварійного стану)	130 500 грн	139 900 грн	149 800 грн
Поточний ремонт огорожі на кладовищі № 1 (закупівля цементу, піску, бетону, шлакоблоків тощо для поетапного відновлення ділянок зношеної та зруйнованої від часу та в результаті вандалських дій огорожі)	180 000 грн	193 000 грн	206 600 грн
Поточний ремонт транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ (закупівля запчастин - через значний рівень зношення транспортні засоби потребують системних ремонтних робіт для забезпечення їх безпечного та ефективного функціонування)	20 000 грн	21 400 грн	23 000 грн

Поховання невідомих та безрідних (ритуальна атрибутика, викопування могили, перенесення тіла померлого від моргу до місця захоронення)	190 000 грн	203 700 грн	218 100 грн
Разом	4 598 200 грн	4 929 300 грн	5 279 200 грн

- (26) Вказані види робіт КП «Ритуал» Бердянської МР надає населенню на некомерційній основі безкоштовно.
- (27) Усі заходи бюджетних програм Підприємство виконує самостійно.
- (28) Відповідно до Повідомлення обсяг необхідного фінансування робіт та послуг сформовано на підставі кошторисів, розрахунків, нормативних та підтвердних документів щодо необхідної чисельності працівників, системи їх оплати, об'єктивних – чинних цін та тарифів на матеріальні ресурси, комунальні послуги.
- (29) Відповідно до інформації, зазначеної у Листі 1, для закупівлі товарів у рамках виконання заходів Програми 1 та Програми 2, Підприємство **проводить через систему «Прозорро» конкурсні торги**.
- (30) Інвентар, матеріали, які планується придбати у рамках Програми 1 та Програми 2, Підприємство буде використовувати виключно для здійснення робіт з утримання міських кладовищ (прибирання та охорона: очищення алей та доріг на території кладовищ зимою – від снігу, з березня по листопад - від порослі, бур'янів, сміття, для недопущення створення стихійних звалищ, встановлення вказівників та інформаційних банерів, прибирання місць поховань самотніх громадян, які розташовані в спеціально відведених секторах тощо).
- (31) Вказівники секторів та інформаційні банери, які планується придбати для встановлення на кладовищах, забезпечать населенню міста можливість зручної орієнтації на території та пошуку необхідних секторів із зазначенням номерів, напрямів головної алеї та основних доріг, розташування будівельних споруд та допоміжних будівель, громадського туалету тощо.
- (32) Прибирання міського кладовища № 2 (що функціонує) проводиться за допомогою екскаватора та трактора щоденно. Прибирання на кладовищі № 1 (на якому не здійснюються захоронення з 1981 року) відбувається один раз на тиждень.
- (33) Вказаний інвентар та матеріали Підприємство не буде використовувати для надання платних послуг. У структурі вартості платних послуг Підприємства (копання могил), затвердженій рішенням Виконавчого комітету Бердянської міської ради від 13.08.2019 № 268, передбачені витрати на придбання (з урахуванням нормативів використання) матеріалів та інвентарю для забезпечення копання могил ручним способом (спеціальний одяг та інструменти для задіяних робітників) та механізмів (екскаватор-навантажувач JSB 4CX, автомобіль ГАЗ 2402).
- (34) У разі невикористання в повному обсязі запланованих бюджетних коштів, на підставі фактичних витрат Підприємства (зокрема, у результаті закупівлі товарів за більш низькими цінами тощо) при виконаних заходах та завданнях Програми 1 та Програми 2, невикористані кошти повертаються до місцевого бюджету.

- (35) Послуги, які надає Отримувач на комерційній основі, у відсотковому співвідношенні до загального обсягу діяльності отримувача державної підтримки на 2019 рік становлять близько 55,9 %, а саме:
- організація поховання померлих;
  - кремація і пов'язана із цим діяльність;
  - послуги бюро поховань;
  - утримання могил за договорами;
  - пункти прокату;
  - оброблення каменю, виготовлення пам'ятників, надгробків, виробництво ритуальної атрибутики;
  - інші види діяльності та послуги, не заборонені чинним законодавством.
- (36) Підприємство здійснює ведення окремих рахунків та забезпечує розподіл доходів і витрат, запобігання витрачання державної підтримки на інші види господарської діяльності.
- (37) Підприємство забезпечує облік робочого часу окремо щодо кожного працівника, задіяного у виконанні робіт, що здійснюються на платній та безоплатній основі.
- (38) Відповідно до Повідомлення державна підтримка Підприємства спрямовується виключно на покриття витрат, які пов'язані з утриманням та благоустроєм об'єктів міського благоустрою – кладовищ № 1, № 2 та організацією поховань невідомих і безрідних громадян, та в жодному разі не допускається покриття витрат Підприємства на здійснення іншої діяльності, у т. ч. при наданні платних послуг.
- (39) Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради здійснює оперативний контроль за належною експлуатацією комунального майна та перевірки фактів звернень від населення. Також Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради здійснює перевірку та узгодження актів виконаних робіт Підприємства.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

- (40) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (41) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- а) підтримка надається суб'єкту господарювання;
  - б) державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
  - в) підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
  - г) підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (42) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок

ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

- (43) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Сфера благоустрою

- (44) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить: організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.

- (45) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів, зокрема, належить:

- затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів;
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів з благоустрою населених пунктів.

- (46) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.**

- (47) Згідно зі статтею 36 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям, фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів.

- (48) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, що:
- органи державної влади та **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;**
  - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
  - орган державної влади або **орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів.** Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

- (49) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, віднесені кладовища.

- (50) Статтею 28 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **землі, на яких розташовані місця поховання, є об'єктами права комунальної власності і не підлягають приватизації або передачі в оренду.** На території місця поховання не можуть бути розташовані об'єкти іншої, крім комунальної, форми власності.

- (51) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про поховання та похоронну справу» утримання кладовищ, військових кладовищ, військових братських та одиночних могил, земельних ділянок для почесних поховань, а також могил померлих одиноких громадян, померлих осіб без певного місця проживання, померлих, від поховання яких відмовилися рідні, місць поховань знайдених, невпізнаних трупів забезпечується виконавчим органом міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (52) Згідно з частиною третьою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, в межах своєї компетенції затверджує типові положення про ритуальну службу.
- (53) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» **для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.**
Надання ритуальних послуг регулюється статтею 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу».
- (54) Відповідно до статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» ритуальні служби - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
- (55) Ритуальні служби можуть також надавати ритуальні послуги, не передбачені необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та реалізації предметів ритуальної належності, виготовляти предмети ритуальної належності. Тарифи щодо оплати таких послуг та предметів ритуальної належності встановлюються в межах, визначених законодавством, виконавчим органом сільської, селищної, міської ради.
- (56) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- (57) Згідно з пунктом 4 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193, основними завданнями ритуальної служби в Україні є: здійснення організації поховання померлих і надання передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг та ритуальних послуг, не передбачених цим переліком, а також реалізація предметів ритуальної належності.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (58) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації,

придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (59) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (60) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» **органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства** для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності.
- (61) КП «Ритуал» Бердянської МР створене на підставі Закону України «Про благоустрій населених пунктів» з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органів місцевого самоврядування з метою утримання територій об'єктів благоустрою - кладовищ у належному стані, належного поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невідомих трупів.
- (62) Відповідно до пункту 1.1 розділу 1 Статуту засновником КП «Ритуал» Бердянської МР є територіальна громада міста Бердянська, від імені якої виступає Бердянська МР. Майно Підприємства знаходиться у власності Бердянської МР.
- (63) Отже, за наведених умов КП «Ритуал» Бердянської МР є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону.

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (64) Відповідно до проєкту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження «Програми благоустрою та утримання кладовищ на 2020-2022 року» та проєкту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження Програми поховання невідомих та безрідних громадян на 2020-2022 роки» у формі поточних трансфертних видатків на утримання територій об'єктів благоустрою - кладовищ у належному стані, належного поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невідомих трупів, за рахунок коштів місцевого бюджету Бердянської міської територіальної громади Запорізької області передбачені видатки обсягом 14 806 700 грн.
- (65) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (66) Отже, фінансова підтримка КП «Ритуал» Бердянської МР у формі поточних трансфертних видатків на забезпечення діяльності з благоустрою є **ресурсами держави** у розумінні Закону.

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (67) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі - ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (68) У розумінні статті 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.
- (69) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, на практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні статті 107(1) Договору існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція. При цьому до уваги береться, чи інші суб'єкти господарювання мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (70) Державна підтримка для КП «Ритуал» Бердянської МР спрямовується на покриття витрат відповідно до Програми 1 та Програми 2 для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних.
- (71) Вказані види робіт (у частині майна, що є комунальною власністю) Підприємство надає на некомерційній основі населенню безкоштовно, роботи не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», не беруть участі в господарському обороті та повинні надаватися за рахунок місцевого бюджету.
- (72) Відповідно до Повідомлення, обсяг необхідного фінансування вищевказаних робіт та послуг сформовано на підставі кошторисів, розрахунків, нормативних та підтвердних документів щодо необхідної чисельності працівників, системи їх оплати, об'єктивних чинних цін та тарифів на матеріальні ресурси, комунальні послуги й не залежить від джерел фінансування (бюджетне або позабюджетне). Тому для досягнення мети Програми витрати на здійснення робіт та послуг є аналогічні витратам Підприємства в умовній ситуації без отримання державної допомоги.
- (73) Відповідно до Повідомлення, у 2018 році КП «Ритуал» Бердянської МР на конкурсних засадах було визнане переможцем за результатами проведення тендерних процедур на поховання невідомих та безрідних громадян (ДК 021:2015 – 98370000-7 Поховання та супутні товари).
- (74) Відповідно до Повідомлення у КП «Ритуал» Бердянської МР міста Бердянська відсутні конкуренти.

- (75) Отже, Надавач виявив, що в частині виконання робіт з поховання невідомих та безрідних громадян у місті Бердянську немає інших суб'єктів господарювання, що мають намір та можливість надавати послуги на такому ринку.
- (76) Як наслідок, на сьогодні з метою утримання об'єктів благоустрою Надавач визначає КП «Ритуал» Бердянської МР отримувачем коштів державної підтримки на підставі статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».
- (77) Отже, враховуючи, що витрати Отримувача, на які спрямовується державна підтримка, були визначені на основі заздалегідь встановлених вимог нормативно-правових актів, а також Надавачем не виявлено інших суб'єктів господарювання, що мають намір та можливість надавати відповідні послуги з благоустрою міста, така підтримка за рахунок місцевих ресурсів у наявних ринкових умовах у частині безоплатних послуг для населення не надаватиме перевагу, яка загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (78) Тобто, послуги КП «Ритуал» Бердянської МР, яке створено Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу», Закону України «Про благоустрій населених пунктів» для задоволення потреб територіальної громади міста Бердянська, що надаються населенню безкоштовно, **не отримують перевагу в наявних ринкових умовах.**

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (79) Відповідно до пункту 187 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, заходи з підтримки, яка надається державою, вважаються такими, що спотворюють конкуренцію або становлять загрозу для неї, коли вони покращують конкурентну позицію їх отримувача порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами. На практиці вважається, що спотворення конкуренції у значенні, передбаченому статтею 107(1) Договору, існує тоді, коли держава надає фінансові переваги суб'єкту господарювання в лібералізованому секторі, де існує або може існувати конкуренція.
- (80) Державна підтримка для КП «Ритуал» Бердянської МР спрямовується на покриття витрат відповідно до Програми 1 та Програми 2 для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних.
- (81) Вказані види робіт (у частині майна, що є комунальною власністю) Підприємство надає на некомерційній основі населенню безкоштовно, роботи не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», не беруть участі в господарському обороті та повинні надаватися за рахунок місцевого бюджету.
- (82) Відповідно до Повідомлення, у 2018 році КП «Ритуал» Бердянської МР на конкурсних засадах було визнано переможцем за результатами проведення тендерних процедур на поховання невідомих та безрідних громадян (ДК 021:2015 – 98370000-7 Поховання та супутні товари).
- (83) На сьогодні з метою утримання об'єктів благоустрою Надавач визначає КП «Ритуал» Бердянської МР отримувачем коштів державної підтримки на підставі статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

- (84) Відповідно до Повідомлення в Отримувача відсутні конкуренти в місті Бердянську, а отже, надання Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради КП «Ритуал» Бердянської МР фінансової підтримки не спотворює економічної конкуренції.
- (85) Послуги КП «Ритуал» Бердянської МР, яке створено Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», для задоволення потреб територіальної громади міста Бердянська щодо забезпечення утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних, є **безкоштовними для населення**, та враховуючи, що зазначена підтримка не буде використовуватися при наданні платних послуг, **не реалізується на ринку**, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», не бере участі в господарському обороті та не **загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції**.

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (86) Враховуючи викладене, повідомлена підтримка (фінансування), яку надає Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради комунальному підприємству «Ритуал» Бердянської міської ради відповідно до проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження «Програми благоустрою та утримання кладовищ на 2020-2022 роки» та проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження Програми поховання невідомих та безрідних громадян на 2020-2022 роки» у формі поточних трансфертних видатків для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі № 2, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних строком з 01.01.2020 по 31.12.2022 обсягом 14 806 700 грн, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (87) Відповідно до інформації Надавача фінансування буде спрямовано на задоволення потреб територіальної громади міста Бердянська щодо забезпечення достатнього рівня якості утримання міських кладовищ, гарантування належного поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів, достойне ставлення до тіла померлого, запобігання випадкам не поховання померлих.
- (88) Вказані види робіт КП «Ритуал» Бердянської МР надає на некомерційній основі **населенню міста безкоштовно**.
- (89) Усі заходи бюджетних програм Підприємство виконує самостійно.
- (90) Відповідно до інформації, зазначеної у Листі 1, для закупівлі товарів у рамках виконання заходів Програми 1 та Програми 2 Підприємство **проводить через систему «Прозорро» конкурсні торги**.

- (91) Інвентар, матеріали, які планується придбати в рамках Програми 1 та Програми 2, Підприємство буде використовувати виключно для здійснення робіт з утримання міських кладовищ (прибирання та охорона: очищення алей та доріг на території кладовищ зимою – від снігу, з березня по листопад - від порослі, бур'янів, сміття, для недопущення створення стихійних звалищ, встановлення вказівників та інформаційних банерів, прибирання місць поховань самотніх громадян, які розташовані в спеціально відведених секторах тощо).
- (92) У разі невикористання в повному обсязі запланованих бюджетних коштів, на підставі фактичних витрат Підприємства (зокрема, у результаті закупівлі товарів за більш низькими цінами тощо) при виконаних заходах та завданнях Програми 1 та Програми 2, невикористані кошти повертаються до місцевого бюджету.
- (93) Підприємство здійснює ведення окремих рахунків та забезпечує розподіл доходів і витрат, запобігання витрачання державної підтримки на інші види господарської діяльності.
- (94) Підприємство забезпечує облік робочого часу окремо щодо кожного працівника, задіяного у виконанні робіт, що здійснюються на платній та безоплатній основі.
- (95) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що на сьогодні Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради скористалося своїм правом та створило КП «Ритуал» Бердянської МР відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», відповідно до якої передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності.
- (96) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (97) Як наслідок, підтримка (фінансування), яку надає Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради комунальному підприємству «Ритуал» Бердянської міської ради відповідно до проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження «Програми благоустрою та утримання кладовищ на 2020-2022 роки» та проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження Програми поховання невідомих та безрідних громадян на 2020-2022 роки» у формі поточних трансфертних видатків для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі № 2, поточного ремонту меморіальних пам'яток на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних строком з 01.01.2020 по 31.12.2022 обсягом 14 806 700 грн, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (98) Разом із тим слід зазначити, що:
- 1) з метою уникнення перехресного субсидювання КП «Ритуал» Бердянської МР повинно забезпечити ведення окремого бухгалтерського обліку за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечувати належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, та встановити механізм чіткого обліку часу працівників для виконання робіт, які здійснюються на комерційній та некомерційній основі;

- 2) КП «Ритуал» Бердянської МР повинно проводити конкурсні торги через систему «Прозорро» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі товарів, на які виділяється державна допомога;
- 3) фінансування КП «Ритуал» Бердянської МР повинно спрямовуватися лише на покриття витрат для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі № 2, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних;
- 4) використання коштів КП «Ритуал» Бердянської МР на здійснення підприємницької діяльності може містити ознаки державної допомоги;
- 5) надавач підтримки має забезпечити постійний контроль за обліком доходів, витрат та видатків за видами діяльності та за джерелами фінансування отримувача підтримки окремо в розрізі синтетичних та аналітичних рахунків.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 березня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Управлінням житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку надає Управління житлово-комунального господарства Виконавчого комітету Бердянської міської ради комунальному підприємству «Ритуал» Бердянської міської ради відповідно до проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження «Програми благоустрою та утримання кладовищ на 2020-2022 роки» та проекту рішення Бердянської міської ради «Про затвердження Програми поховання невідомих та безрідних громадян на 2020-2022 роки» у формі поточних трансфертних видатків для утримання та благоустрою міських кладовищ, озеленення центральної клумби на кладовищі № 2, поточного ремонту меморіальних пам'ятників на міських кладовищах № 1, № 2, поточного ремонту огорожі на кладовищі № 1, поточного ремонту транспортних засобів, задіяних в утриманні міських кладовищ, поховання невідомих та безрідних строком з 01.01.2020 по 31.12.2022 обсягом 14 806 700 гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.